

FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU

Akadska godina: 2025./2026.
Nastavnici: prof. dr. sc. Renato Matić
doc. dr. sc. Ivan Perković

PLAN NASTAVE NA KOLEGIJU
„HOLOKAUST“

„Vrata smrti“ na ulazu u Auschwitz-Birkenau

ISHODI KOLEGIJA

- Kritički analizirati sociološke teorije o moći i sustavnom nasilju.
- Razumjeti povijesni kontekst i dinamiku Holokausta.
- Evaluirati ulogu države i društva u provođenju zločina protiv čovječnosti i genocida.
- Istražiti odnos između antisemitizma, rasizma i nacionalizma u kontekstu Holokausta.
- Usporediti Holokaust s drugim primjerima genocida, osobito u 20. i 21. stoljeću.

STUDENTSKE OBVEZE

- Redovito pohađanje nastave i sudjelovanje u raspravama
- Sudjelovanje u radu radionica na zadane teme i pisanje kritičkih osvrtā
- Usmeni ispit

ISPITNA LITERATURA

- Arendt, H. (2020). Eichmann u Jeruzalemu: Izvještaj o banalnosti zla. (prev. Mirjana Petković). Školska knjiga, Zagreb. (izvorno: Eichmann in Jerusalem: A Report on the Banality of Evil, 1963.)
- Bauman, Z. (2017). Modernost i holokaust. (prev. Srđan Dvornik). TIM press, Zagreb. (izvorno: Modernity and the Holocaust, 1989.)
- Frankl, V. E. (2010). Čovjekovo traganje za smislom. (prev. Snježana Martinović). Planetopija, Zagreb. (izvorno: Ein Psycholog erlebt das Konzentrationslager, 1946.)
- Levi, P. (2015). Zar je to čovjek?. (prev. Mladen Štefanac). Fraktura, Zaprešić. (izvorno: Se questo è un uomo, 1947.)
- Matić, R. (2022). Društvo i otpor fašizmu – Istarski poučak i globalni izazovi. Srednja Europa, Zagreb.

TJEDNI PLAN NASTAVE

1.	8.10.	Upoznavanje s ciljevima i sadržajem kolegija
2.	15.10.	Povijest antisemitizma; Ideologije fašizma i nacizma
3.	22.10.	Društvene, političke i ekonomske okolnosti nastanka Holokausta – • Z. Baumann – Modernost i holokaust
4.	29.10.	Banalnost zla i psihologija destruktivnosti • Hannah Arendt: mehanizmi poslušnosti i administrativnog zla • Erich Fromm: korijeni destruktivnosti i društvo nasilja
5.	5.11.	„Konačno rješenje židovskog pitanja“ – Koncentracijski logori i logori smrt • Od diskriminacije i getoizacije do masovnih deportacija i istrebljenja • Operacija Reinhard
6.	12.11.	Oslobođenje od nacizma i Njemberški proces • Karl Jaspers: Pitanje krivnje i odgovornost Njemačke
7.	19.11.	Kultura sjećanja na Holokaust • Memorijalni centri i mjesta sjećanja • Holokaust u društvu, umjetnosti i obrazovanju
8.	26.11.	Hrvatsko društvo i Holokaust • Primjeri lokalne kolaboracije i otpora
9.	3.12.	Genocidi nakon Drugoga svjetskog rata – komparativna analiza • Ruanda, BiH, Hrvatska, Darfur – sličnosti i razlike u obrascima nasilja • Uloga međunarodne zajednice
10.	10.12.	Dan FHS
11.	17.12.	Negiranje Holokausta i neonacizam • Mehanizmi revizionizma i negacionizma • Suvremeni oblici antisemitizma i ekstremne desnice
12.	7.1.	Studentske radionice I – Društveni procesi vezani uz Holokaust • Analiza primarnih izvora i socioloških interpretacija
13.	14.1.	Studentske radionice II – Kolektivna memorija na Holokaust • Rasprava o književnim, filmskim i kulturnim reprezentacijama
14.	21.1.	Zaključno predavanje i priprema za ispit • Sinteza teorijskih i empirijskih uvida • Rasprava i evaluacija kolegij

PREPORUČENA LITERATURA

- Assmann, A. (2021). Duga sjenka prošlosti: memorija, kultura i politika. Disput.
- Bloxham, D. (2009). The Final Solution: A Genocide. Oxford University Press.
- DaDon, K. (2004). Židovstvo: život, teologija i filozofija. Profil.
- Frank, A. (2014). Dnevnik Anne Frank. Mozaik knjiga.
- Fromm, E. (2004). Anatomija ljudske destruktivnosti. Naprijed.
- Goldhagen, D. J. (1997). Hitler's Willing Executioners: Ordinary Germans and the Holocaust. Vintage Books.
- Goldstein, I. (2001). Holokaust u Zagrebu. Novi Liber.
- Jaspers, K. (2021). Pitanje krivnje: O političkoj odgovornosti Njemačke. Disput.
- Kaplan, M. A. (1998). Between Dignity and Despair: Jewish Life in Nazi Germany. Oxford University Press.
- Klein, N. (2009). Doktrina šoka: Uspon kapitalizma katastrofe. V.B.Z.
- Kohn, H. (1944). The Idea of Nationalism: A Study in Its Origins and Background. Macmillan.
- Lipstadt, D. E. (1993). Denying the Holocaust: The Growing Assault on Truth and Memory. Free Press.
- Rajchman, Y. (2011). Godina u Treblinki: Ispovijest preživjelog iz logora smrti. Fraktura.
- Rothberg, M. (2009). Multidirectional Memory: Remembering the Holocaust in the Age of Decolonization. Stanford Press.
- Semelin, J. (2007). Purify and Destroy: The Political Uses of Massacre and Genocide. Hurst & Co.
- Snyder, T. (2010). Bloodlands: Europe Between Hitler and Stalin. Basic Books.
- Traverso, E. (2005). The Holocaust and the Historical Method. Routledge